

# Toekijken hoe je ex wordt vermoord op de scène



De Morgen - 03 Mei 2018  
Pagina 20

*De nieuwe voorstelling van Milo Rau, La reprise. Histoire(s) du théâtre, reconstrueert de moord op Ihsane Jarfi, een homoseksuele moslim. Diens ex-vriend Bertrand Daele zag de voorstelling.*

Ihsane Jarfi ontmoette op de avond van 21 april 2012 vier mannen. Hij raakte met hen in gesprek en stapte in hun auto. Tien dagen later werd zijn levenloze lichaam naakt teruggevonden aan de rand van een bos in Hoei. De borstkas verbrijzeld, bloeduitstortingen in hals en gezicht. Het hele land schrikte op. Jarfi is het allereerste officiële dodelijke slachtoffer van homofobie in België.

Milo Rau enceneert nu de feiten in zijn eerste NTGent-productie. Wie anders? Als kersvers artistiek leider heeft hij zijn start niet gemist. Rau was het Gentse theaterminnende publiek al na een paar weken excuses verschuldigd. De Zwitserse regisseur wou voor zijn theateradaptatie van Het Lam Gods samenwerken met voormalige Syriëstrijders en jihadi's. Abonnees dreigden hun abonnement op te zeggen. Maar Rau reageerde en nuanceerde. De rust lijkt teruggekeerd. Iedereen concentreert zich op de première van La reprise. Histoire(s) du théâtre. Daarmee is Milo Rau voor de zesde opeenvolgende keer te gast op het Kunstenfestivaldesarts in Brussel.

We schrijven maandagavond 30 april. In het Théâtre National vinden de laatste repetities plaats en iedereen wil zo snel mogelijk aan de tweede doorloop van de dag beginnen. Rau zit ontspannen in de zaal, geflankeerd door zijn dramaturgen. De scène wordt schoongemaakt. Er klinken stemmen uit walkietalkies. Technici roepen naar elkaar, stemmen licht en geluid af. De acteurs, onder wie Sara de Bosschere en Johan Leysen, herhalen flarden van teksten.

Zit ook in de zaal: Bertrand Daele. Hij was Jarfi's eerste vriend, van zijn achttien tot zijn drieëntwintig. Na Jarfi's dood bleef hij een goede vriend van de familie. Zo meteen zal hij voor de eerste keer de voorstelling in haar geheel zien.

Niet klaar voor

"Bertrand meldde zich aan voor de castings in Luik", vertelt Milo Rau. "Ik had hem er heel graag bij gehad. Hij heeft zo veel charisma. Maar we spelen deze voorstelling meer dan zestig keer. Dat zag hij niet zitten. Het is ook zijn verhaal."

Wanneer Daele de zaal binnenkomt, neemt iedereen de tijd om dag te zeggen. Dramaturge Eva wijkt niet van zijn zijde. "Ik weet niet of ik er klaar voor ben. Misschien zelfs helemaal niet. Maar ik wil het zien." Rau checkt, dubbelcheckt: "Sind Sie ready, Freunde?" Het zaallicht dooft, Johan Leysen komt op.

De doorloop wordt niet onderbroken. De dramaturgen noteren wat Milo Rau hen influistert. De acteurs spelen afwisselend de rol van misdadiger, van petit ami Daele, van Jarfi. Soms zijn ze ook gewoon zichzelf. Een camera volgt alles van dichtbij. Het projectiedoek boven de scène toont de acteurs in een uitvergroete versie. De gruwel ook.

Na de voorstelling wil Daele de zaal uit. "Bon, ik ga even wandelen." Wanneer hij na tien minuten terugkeert en weer een plek in de zaal zoekt, verzamelt de ploeg zich rond hem. "C'est une sortie de fantasme", zegt Bertrand. "Jullie hebben zich verbeeld wat ik me al jarenlang probeer voor te stellen, wat er echt is gebeurd die nacht. Hoe Ihsane zich toen heeft gevoeld. Ik heb die verbeelding vanavond kunnen zien." Hij complimenteert acteur Tom Adjibi, die de rol van Ihsane op zich neemt.

"Ik vond het erg dubbelzinnig", vertelt Daele een uur later in café The Bridge. "Iemand gaat aan de slag met Ihsanes verhaal en laat dat vervolgens aan mensen zien. Maar ik kende Milo Rau van Five Easy Pieces, zijn voorstelling over Marc Dutroux. Ik had er vertrouwen in. Maar ik kan zo weinig zeggen over deze voorstelling. Moet ik nu een mening hebben?"

Een kilometer van Théâtre National vandaan, in de buurt van het Brusselse Beursplein, werd onlangs een homokoppel in elkaar geslagen. "Er is een debat gaande", zegt Daele. "Maar onderhuids groeit het racisme. De moordenaars van Ihsane zijn opgegroeid in een wijk waar ook vrienden zijn grootgebracht. Ergens liep het mis. Wat leidt tot zo veel blind en brutaal geweld?" Rau treedt bij: "Ik denk dat de voorstelling daarover gaat. The possibility of understanding. Ook in Duitsland, waar ik woon, merk je dat er een nieuwe generatie van homofoben en racisten opstaat. We kunnen daar niet blind voor blijven."

La reprise. Histoire(s) du théâtre gaat op 4/5 in première tijdens Kunstenfestivaldesarts, daarna op tournee.

TIM TAVEIRNE

Copyright © 2018 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden